

A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:

TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS

1115 Budapest,
Bartók Béla út 152/c.

Telefon:
+36-1-203-1450

tejtermek@tejtermek.hu
www.tejtermek.hu

Szervezeti hírek	3. oldal
Tisztújítás 2023	3. oldal
Alapszabály módosítás	3. oldal
Új tagdíj rendszer	4. oldal
Közösségi marketing	5. oldal
Rögös túró pályázat	5. oldal
KMA – Piacszervezési hozzájárulás meghosszabbítása	5. oldal
"A tej? Az tej." kampány folytatása	5. oldal
Iskolai edukációs roadshow folytatása	6. oldal
Agrárminisztérium pályázat – Tejágazati Konferencia 2023.	6. oldal
Sajtmustra	6. oldal
Közösségi média	6. oldal
Tejpiaci információk	7–13. oldal
Áralakulás	7. oldal
Termelés, felvásárlás	9. oldal
Kereskedelem	10. oldal
Termelési alapok	13. oldal
Ágazati hírek	14. oldal
EU tejpiaci helyzet	14. oldal
BREXIT – Határ- és vámmellenőrzések	15. oldal
Hazai termékek erősítése	15. oldal
Iskolatej program	16. oldal
Felmérés – Hazai termékek aránya	16. oldal
"Millfood" XXI. Tarka Fesztivál	16. oldal
Élelmiszeripari innováció	16. oldal
Tejtermék "alternatívák"	17. oldal
Osztassuk el az állattenyésztéssel és húsfogyasztással kapcsolatos tévhiteket!	17. oldal
Jogszabályok	19. oldal
Hazai jogszabályok	19. oldal
Közlemények	19. oldal
EU jogszabályok	20. oldal
Kiemelt Pártoló Tagok	21. oldal
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	21. oldal
Vitafort Zrt.	22. oldal

TISZTÚJÍTÁS 2023

2023. augusztus-szeptember hónapokban kerültek megrendezésre a Tej Terméktanács tisztújító választásai, melyek keretében a hat vidéki régióban megválasztásra kerültek a tejtermelői küldöttek, valamint a feldolgozói és kereskedői küldöttválasztó értekezleten az új feldolgozói és kereskedői küldöttek. Ezt követően 2023. szeptember 20-án tartotta meg tisztújító Küldött Közgyűlését a Terméktanács, ahol a küldöttek – a Termelői, a Feldolgozói és a Kereskedői Tagozat javaslata alapján – megválasztották az új 22 fős Elnökséget, amelyben ismételten helyet foglal a 4 kiskereskedelmi lánc egy-egy képviselője mellett a tejtermelők és tejfeldolgozók képviselőit is 9-9 tag (8-8 fő, valamint az társult tagok köréből választott 1-1 fő).

A tisztújítás során az Elnökség tagjai a korábbi Ügyvezető Igazgatónak, Harcz Zoltánnak ismételten bizalmat szavaztak, kinevezése határozatlan időre szól. A Terméktanács Alapszabálya értelmében az Ügyvezető Igazgató mellett ezen választási ciklustól kezdődően három egyenrangú Társelnök irányítja a szervezetet. Az Elnökség Istvánfalvi Miklós urat, a Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt. igazgatósági tagját Termelői Társelnöknek, Koller Attila urat, a Tolnatej Zrt. vezérigazgatóját Feldolgozói Társelnöknek, míg Balázs Ildikó úrhölgyet, az Auchan Magyarország Kft. vállalati kapcsolatok igazgatóját Kereskedői Társelnöknek választotta.

Az újonnan megválasztott küldöttek a Tej Terméktanács weboldalán az alábbi linken: <https://tejtermek.hu/kuldott-kozgyules>

A Tej Terméktanács Elnökségének tagjai:

Termelői tagok: Istvánfalvi Miklós Társelnök (Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.), Darázs István (Alattyáni Tejtermelő Kft.), Gärtner Miklós (Tej 2007. Kft.), László Róbert (Makói Hagymakertész Kft.), Maszlik Zoltán (egyéni vállalkozó, Maszlik Családi Gazdaság), Rákóczi András (Tedej Zrt.), Sümeghy Péter (Mihályi Agrár Zrt.), Wilhelm József (Belvárdgyulai Mg. Zrt.)

Feldolgozó tagok: Koller Attila Társelnök (Tolnatej Zrt.), Carlo Volpe (Óvártej Zrt.), Dr. Pusztai József (Alföldi Tej Kft.), Gerbrant Redmer de Boer (Sole-Mizo Zrt.), Sallai Attila (Naszálytej Zrt.), Szautner Péter (FrieslandCampina Hungária Zrt.), Szommer Gábor (Fino-Food Kft.), Tóth-Zsiga Bence (Kuntej Zrt.)

Kereskedő tagok: Balázs Ildikó Társelnök (Auchan Magyarország Kft.), Noszlópy Zoltán (CBA Kereskedelmi Kft.), Vincze Géza (Penny Market Kft.), Zséli Ilona (Reál Hungária Élelmiszer Kft.)

Társult tagok: Lukács László („MTT Tej” Magyar Tejtermelői Szervezet Kft.), Hegedűs Imre (Magyar Sajt készítő Egyesülete)

Fentieken túl az Ellenőrző Bizottság tagjairól is döntött a Közgyűlés, ennek során Rózsás Mónika korábbi EB elnököt (Tolnatej Zrt.), Böröcsök Zoltánt (Kocsolai Mg. Szövetkezet), valamint Dr. Kocsis Róbertet (MTKI Kft.) választotta a Bizottság tagjainak.

Az Elnökség összetétele elérhető weboldalunkon is az alábbi linken: <https://tejtermek.hu/elnokseg>

ALAPSZABÁLY MÓDOSÍTÁS

A Tej Terméktanács Küldött Közgyűlése a 9/2023. (09.20.) sz. küldött közgyűlési határozatával elfogadta a Tej Terméktanács Alapszabály módosítását arra vonatkozóan, hogy a Tej Terméktanácsból – a pénzügyi tervezhetőség érdekében – a naptári év utolsó napjával lehet kilépni. Ez azt jelenti, hogy míg korábban erre évente két alkalommal kerülhetett sor, addig a jövőben már csak a naptári év utolsó napjával, tehát december 31-ével lehet kilépni szervezetünkől. A jogszerű kilépési szándékot írásban, legalább 60 nappal korábban kell jelezni a Tej Terméktanács Ügyvezető Igazgatója felé.

ÚJ TAGDÍJ RENDSZER

11 éves, azaz 2012. évi a jelenlegi tagdíjrendszer. A Terméktanács Titkársága ebben az évtizedben a tagsági kör bővülése melletti felelős gazdálkodással és külső források segítségével tudta biztosítani ugyan működését, azonban az évtizedes – de különösen az elmúlt másfél évben felgyorsult – gazdasági (inflációs) folyamatok okán nem lehetett tovább halasztani a tagdíj emelés kérdését.

A tagdíjrendszer felülvizsgálatáról a múltban többször tárgyalt az Elnökség, majd meghozta javaslatát, amelyet beterveztett a Küldött Közgyűlés elé.

A Tej Terméktanács Küldött Közgyűlése 2023. szeptember 20-i ülésén elfogadta az Elnökség javaslatát a tagdíj emelés mértékéről, melyet jelen Tagi Tájékoztatóban is bemutatunk. A Titkárság a tagdíjfizetés új rendjéről postai úton minden Tej Terméktanács tagot értesít.

A Tej Terméktanács Küldött Közgyűlése úgy határozott, hogy 2024-től a tagdíjfizetés rendje a következők szerint kerül meghatározásra.

A tagdíj éves mértéke:

- **termelőknél**
 - kistermelőknél (120 ezer kg tejértékesítésig) 6 000 Ft,
 - közepes termelőknél (120 ezer és 5 millió kg tejértékesítés között) 48 000 Ft,
 - nagytermelőknél (5 millió kg és 10 millió kg tejértékesítés között) 144 000 Ft,
 - nagytermelőknél (10 millió kg tejértékesítés felett) 200 000 Ft,
- **kiskereskedőknél**
 - 2 milliárd Ft értékesítési árbevétel alatt 360 000 Ft,
 - 2 milliárd Ft értékesítési árbevétel felett 960 000 Ft,
- feldolgozott tej- és tejtermék **nagykereskedőknél** 3 600 000 Ft,
- **feldolgozóknál**
 - 50 Mrd Ft értékesítési árbevétel felett 1 500 000 Ft,
 - 30–50 Mrd Ft értékesítési árbevétel között 1 200 000 Ft,
 - 10–30 Mrd Ft értékesítési árbevétel között 1 050 000 Ft,
 - 2–10 Mrd Ft értékesítési árbevétel között 950 000 Ft,
 - 2 Mrd Ft értékesítési árbevétel alatt 350 000 Ft.

A tevékenységüket a terméktanácsbelépést követően indító tagok tagsági díja az első éves tagdíj vonatkozásában az alábbiak szerint kerül meghatározásra:

- magántermelők 6 000 Ft,
- társas termelők 48 000 Ft,
- kereskedők és feldolgozók 360 000 Ft.

A **Pártoló tagok** tagdíját az Elnökség határozza meg az egyedi felvételi kérelmet mérlegelve, melynek összege legalább 100.000 Ft legyen a jövőben pártoló tagként belépni kívánó tagok esetében.

A **Kiemelt pártoló tag** tagsági díja minimum évi 1 800 000 Ft.

A **Társult tagok** tagdíját az Elnökség határozza meg az egyedi felvételi kérelmet mérlegelve, úgy, hogy a fizetendő minimum éves tagdíj 200 000 Ft legyen felsőhatár megkötés nélkül.

A tagdíjak 2025. évtől az előző év KSH inflációs adatával automatikusan emelkednek.

RÖGÖS TÚRÓ PÁLYÁZAT

A Titkárság folytatta a Rögös túró, mint minőségrendszer kétéves promóciós pályázatának végrehajtását. A pályázatban vállalt, harmadik mérföldkő alá tartozó programelemek 2023. július 31-ig maradéktalanul megvalósultak, melyhez kapcsolódó szakmai beszámolót és kifizetési kérelmet benyújtottuk az Államkincstár felé. Jelenleg a negyedik, egyben utolsó mérföldkő megvalósítása zajlik.

IV. mérföldkő (2023. augusztus 1.-december 31.) során megvalósításra kerülő kampányelemek:

1. Influencer kampány
2. Social media kampány
3. Gasztró PR kampány
4. Online video hirdetések

A Terméktanács pályázata az ismeret-terjesztést, a Rögös túró (mint minőségrendszer) iránti fogyasztói érdeklődés erősítését, az e tejtermékek iránti kereslet bővülését, az értékesítésre kerülő mennyiség növekedését, valamint a minőségrendszerben részt vevő tagok számának és árbevételének növekedését szolgálja. A kétéves projekt célja elősegíteni, hogy a fogyasztók ne csupán felismerjék, de tudatosan keressék és minél változatosabban használják fel a Rögös túró.

KMA - PIACSZERVEZÉSI HOZZÁJÁRULÁS MEGHOSSZABBÍTÁSA

„A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsnál működő Közösségi Marketing Alapba történő befizetésről szóló piacszerzési intézkedés kiterjesztéséről szóló” 67/2020. (XII. 21.) AM rendelet (továbbiakban: Rendelet) alapján a Magyarország területén működő tejfeldolgozó, nagykereskedéssel foglalkozó tejágazati szereplő, valamint tej-kiskereskedő köteles piacszerzési hozzájárulást fizetni a szakmaközi szervezet által működtetett Közösségi Marketing Alapba.

Egy piacszerzési intézkedés kiterjesztése legfeljebb három gazdasági évig tartható hatályban.

A jelenlegi rendelet 2024. január 1-jén hatályát veszti, ezért a Titkárság kezdeményezte az Agrárminisztériumnál a „Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsnál működő Közösségi Marketing Alapba történő befizetésről szóló piacszerzési intézkedés kiterjesztéséről” szóló miniszteri rendelet további három évre történő meghosszabbítását. Az elbírálás folyamatban van.

„A TEJ? AZ TEJ!” KAMPÁNY FOLYTATÁSA

A Tej Terméktanács kezdetektől fogva elkötelezett a hiteles tájékoztatás és a fogyasztók szemléletformálása iránt, célja elérése érdekében folyamatosan keresi a partnerséget azokkal a szakmai szervezetekkel, akik ugyanezt az elvet képviselik, vagyis a bizonyítékokon alapuló információk megosztásának fontosságát. Ezen cél érdekében kötött együttműködési megállapodást 2021 tavaszán a Magyar Dietetikusok Országos Szövetségével (MDOSZ).

A sikeres kampány eredményeként a megállapodás 2022. év végén megújításra került, melynek értelmében 2023. évben is folytatódik a közös munka.

Az együttműködés során az MDOSZ a Terméktanács ismeretterjesztő kommunikációjában szakmai háttérrel biztosít, továbbá támogatja a Terméktanács média megjelenéseit.

A kampány keretében 2023 őszén ismét vetítésre került az RTL csatornáin „A tej? Az tej!” c. reklámfilm, továbbá a két szervezet által kiadott szakmai PR cikkekkel, banner kampánnyal és a közösségi oldalakon megjelenő ismeretterjesztő posztokkal támogatjuk a kommunikációt.

Az őszi időszak kommunikációja során infografikus formában fejtjük ki kampányunk tételgondolatait. A célunk, hogy azokat a tudnivalókat emeljük ki, amik látványosan jeleníthetők meg, jelentősek/meggyőzőek a tejfogyasztás szempontjából és egyértelműen megkülönböztetik a tejtermékeket a növényi alternatíváktól.

ISKOLAI EDUKÁCIÓS ROADSHOW FOLYTATÁSA

A Tej Terméktanács 2023. szeptember 18-án ismét elindította országjáró iskolai edukációs kiállítás-sorozatát. A program során az előző évekhez hasonlóan, általános iskolákat látogatunk meg, ahol jellemzően alsó tagozatos gyermekek részére megtartott rendhagyó osztályfőnöki órák keretében, dietetikus bevonásával, valamint élményállomások kialakításával népszerűsítjük a tej és tejtermék fogyasztást. Egy oktatási napon átlagosan 6-7 óra kerül megtartásra. Az óra során a gyerekeknek lehetőséget biztosítunk interaktív, látványos élményparkunk kipróbálására, valamint dietetikusunk segítségével edukációra épülő, izgalmas és érdekes játékokkal tesszük még élvezetesebbé a tanulást.

AGRÁRMINISZTERIUM PÁLYÁZAT – TEJÁGAZATI KONFERENCIA 2023.

A Titkárság bruttó egymillió forint vissza nem térítendő támogatást nyert az Agrárminisztérium „Agrárágazati Szervezetek részére” kiírt pályázatán. Pályázati célként a 2023. évi Tejágazati konferencia lebonyolítása került megjelölésre. A konferencia terveink szerint ősszel kerül megrendezése.

SAJTMUSTRA

A Magyar Sajtókészítők Egyesülete 2023. szeptember 29-én rendezi meg a 11. Sajtumustrát. A rendezvényen sajtóbírálat, valamint szakmai konferencia kerül megtartásra. A rendezvényt a Tej Terméktanács pénzügyileg támogatja.

KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A Tejszív és a Rögös túró kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik. A receptek és tájékoztató információk mellett nyereményjátékok, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos információk kerülnek bemutatásra.

A Tejszív facebook oldalát www.facebook.com/tejsziv 37 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/tejsziv pedig közel 2 ezer fő követi.

A Rögös túró facebook oldalát www.facebook.com/rogosturo.hu 19 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/rogosturo pedig közel 3 ezer fő követi.

ÁRALAKULÁS

Az EU nyerstej átlagára 2023 januárja óta folyamatosan, de egyre kisebb mértékben csökken, júliusban és – az Európai Bizottság becslése szerint – augusztusban 1,3, valamint 0,4%-kal esett vissza az átlagár. Ezzel az augusztusi 43,58 eurocent/kg ár már közel 17%-kal marad el az egy évvel korábbi árszinttől.

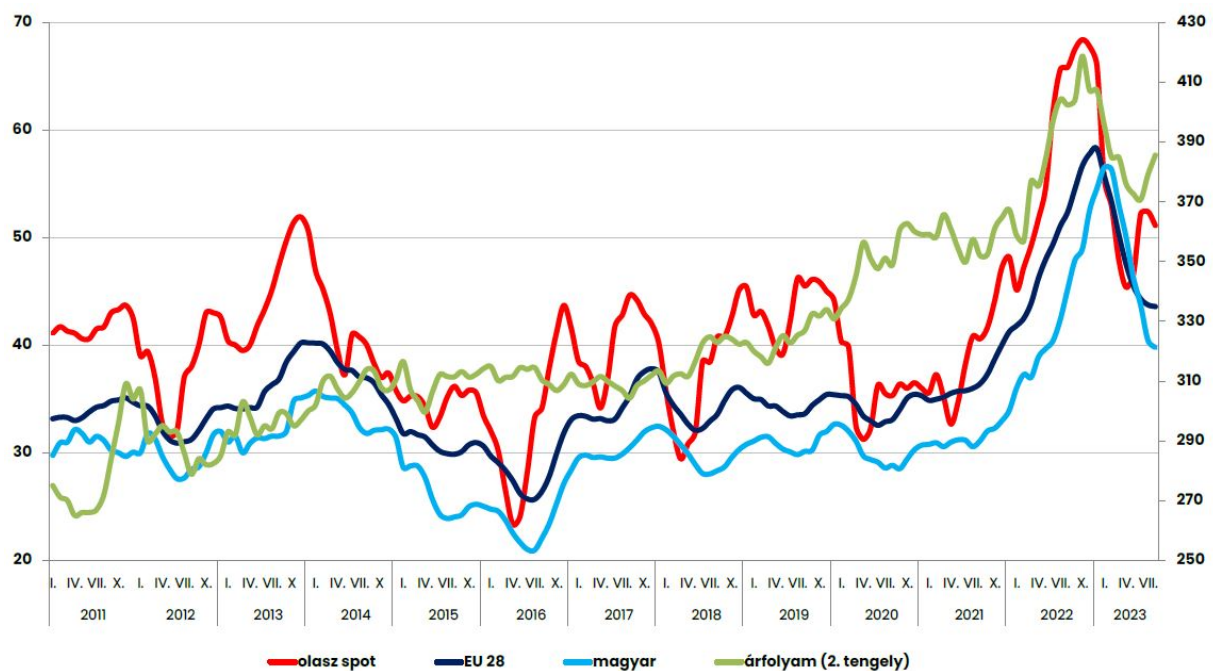
A hazai – euróban mért – átlagár alakulása az uniós trendet követi, a csökkenés mértéke azonban nagyobb mértékű: júliusban 7,5, augusztusban pedig 1,7%-kal esett vissza az előző hónaphoz mérten.

A nyerstej olaszországi spot piaci ára hat hónap csökkenés után májusban növekedni kezdett, a javulás azonban átmenetinek bizonyult: a júliusi 0,5%-ot is alig elérő növekedést követően augusztusban megfordult a trend és közel 2,5%-kal mérséklődött az ár.

Az augusztusi 51,13 eurocent/kg ár ezzel ugyan 17%-kal magasabb az uniós átlagárnál, az egy évvel korábbi árszinttől azonban 22%-kal elmarad.

(A grafikonban szereplő adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.)

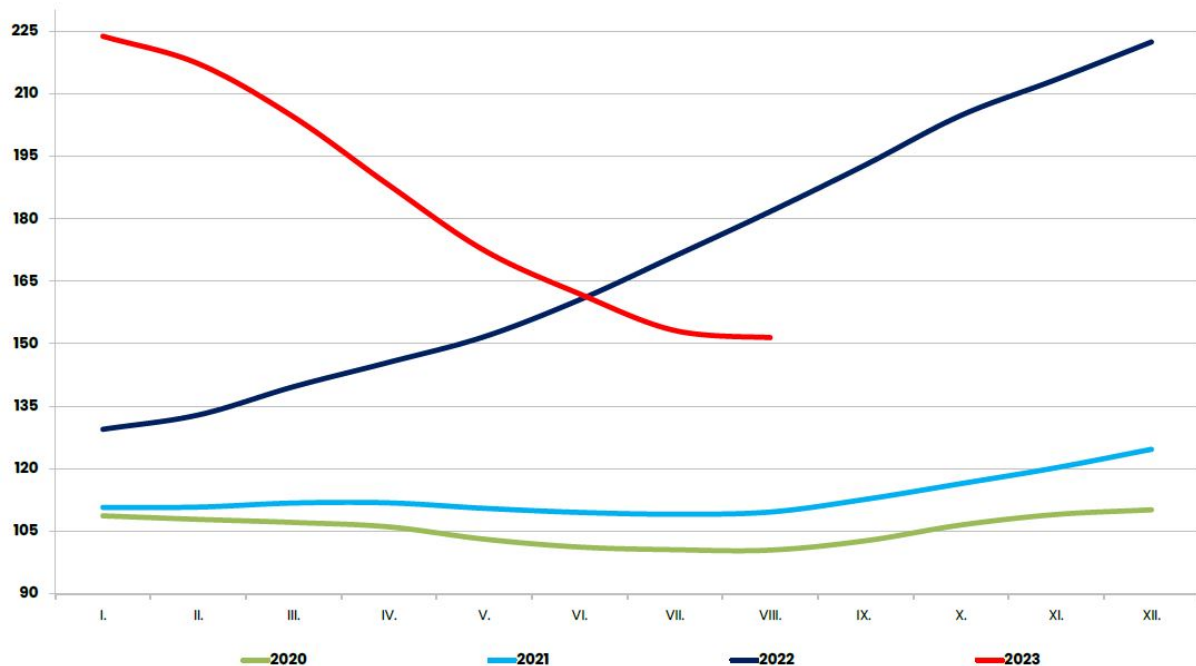
Az árak nemzetközi alakulása
(eurocent/kg, Ft/euro; MNB, MMO, CCIAA)

A nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási ára 2023 februárja óta folyamatosan csökken, mértéke azonban mérséklődni látszik, a júliusi 5,4%-os csökkenést követően augusztusban már csak alig több mint 1%-os volt a visszaesés.

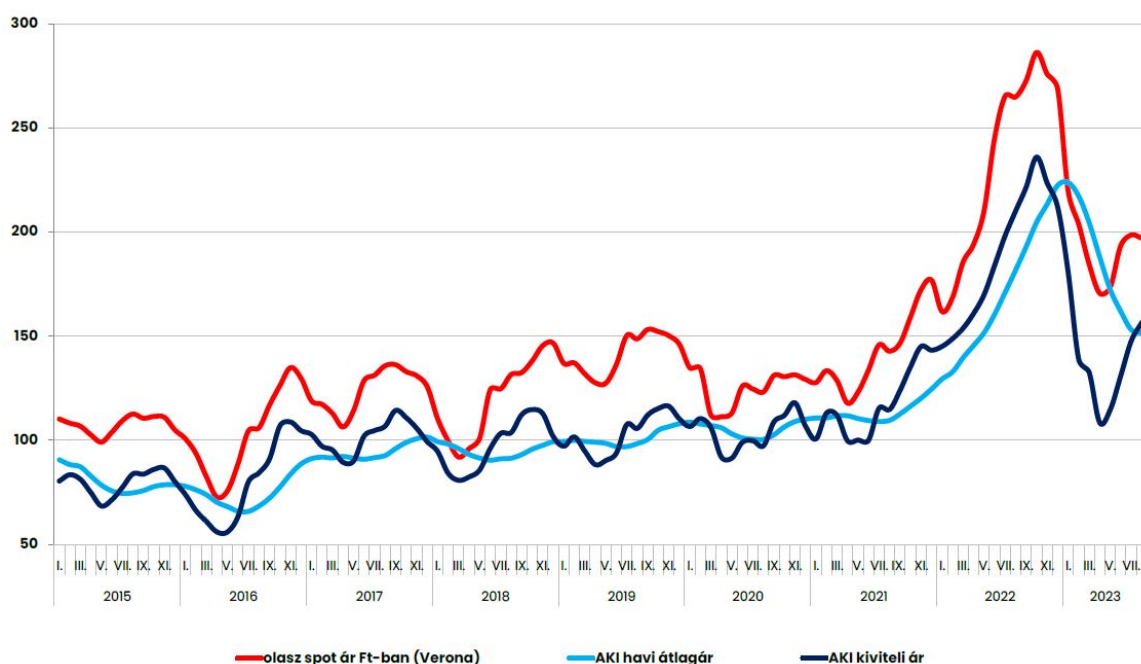
Az így elért 151,47 Ft/kg átlagár ugyan 30%-kal magasabb az elmúlt öt évben mért augusztusi átlagárnál, az egy évvel korábbi árnál azonban már közel 17%-kal alacsonyabb, míg a 2023. januári rekord ártól 32%-kal marad el.

A nyerstej felvásárlási árának alakulása (Ft/kg, AKI)

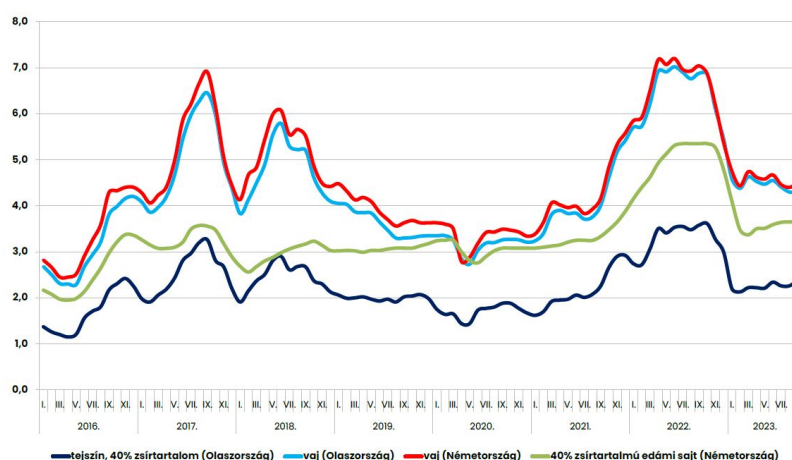
A piaci folyamatokra érzékenyebben reagáló hazai kiviteli ár 2022 novembere óta a spot árak trendjével megegyezően folyamatosan csökkent, majd a spot árak májusi trendfordulóját is követte. A spot árak emelkedésében júliusban tapasztalt visszaesés, illetve az augusztusi csökkenés ugyanakkor a hazai kiviteli árakban nem jelent meg: júliusban 13, augusztusban pedig 6%-kal tovább emelkedett az exportár. Az így elért 156,53 Ft/kg ár még mindig jelentősen, 25,5%-kal elmarad az egy évvel korábbi ártól, a felvásárlási árat ugyanakkor már több mint 3%-kal meghaladja. A spot piaci – forintban mért – ártól való elmaradása 21%-ra mérséklődött.

A spot, a magyar felvásárlási és kiviteli ár alakulása (Ft/kg, AKI, CCIAA)

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. A vizsgált tejszír alapú termékek árai a 2022. év végi, 2023. év eleji zuhanást követően javulni kezdtek, egy stabil növekvő trend azonban – a németországi sajt kivételével – nem tudott kirajzolódni. A júliusi 3-4%-os csökkenés után augusztusban az olaszországi tejszín ára ugyan nem változott, de a vaj ára mind az olaszországi, mind a németországi piacon tovább mérséklődött 2, illetve 1%-kal. A legfrissebb szeptemberi árak újabb trendfordulót vetítenek előre: az olaszországi vaj ára ugyan stagnál, de a németországi vaj (+2%) és az olaszországi tejszín (+5%) ára már határozott növekedést mutat. A németországi sajt ára mindeközben április óta, ha kis mértékben is, de emelkedik, illetve augusztusban és szeptemberben stagnált. Az egy évvel korábbi árszinttől való elmaradás valamennyi terméknel továbbra is jelentős: a vajnál az olasz piacon 37, a német piacon 36, a tejszínnél 34 a sajtnál pedig 32%-kal csökkentek az árak 2022 szeptemberéhez viszonyítottnan.

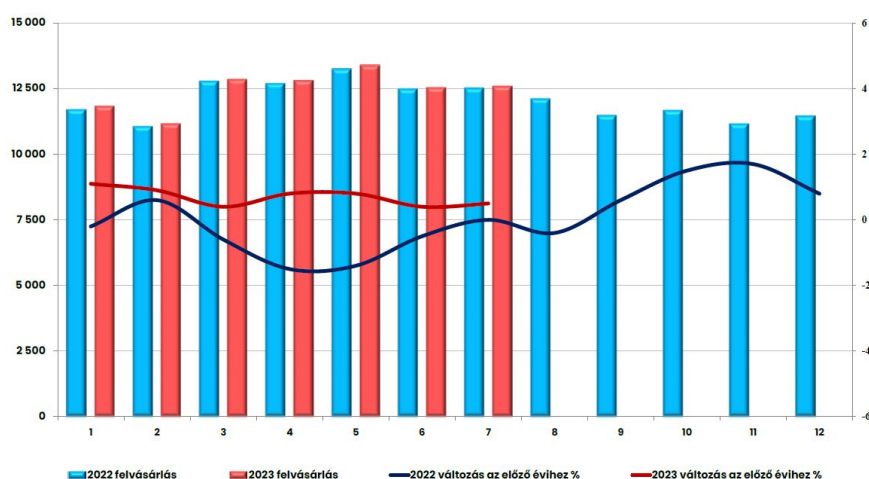
A vaj, a tejszín és a sajt Európai Unió árá
(EUR/kg, Clal)

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Az EU-27 tejfelvásárlásának 2022 szeptembere óta tartó kis mértékű emelkedése 2023-ban sem állt meg, júniusban 0,4, júliusban pedig 0,5%-kal növekedett a felvásárlás előző év azonos hónapjához képest. A nagy tejtermelő országok közül Németországban (+2,6%) folytatódott a 2022. év végén kezdődött termelésnövekedés, ahogy Hollandia (+2,9%) és Lengyelország (+1,5%) termelése is emelkedett az első hét hónap tekintetében. Ezzel szemben Olaszországban (-1,1%) és Franciaországban (-2,3%) továbbra is csökken a felvásárlás előző évhez mérten.

Tejfelvásárlás az Európai Unióban
(ezer tonna, százalék; Clal)

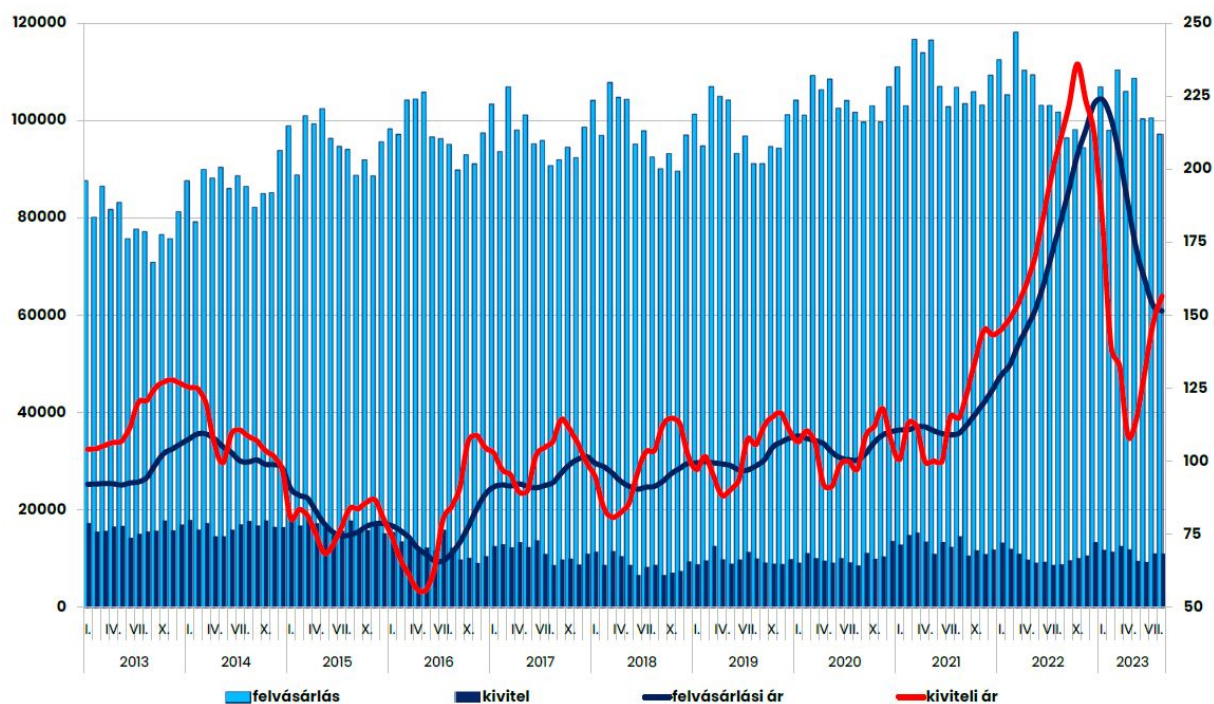
Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2022 áprilisától – a júliusi stagnálás kivételével – folyamatosan csökken előző év azonos hónapjához mérten. Ez év júliusában 2, augusztusban pedig 4%-os volt a mérséklődés, miáltal az első nyolc hónapot tekintve összességében 4%-kal csökkent a felvásárlás 2023/2022 viszonylatában.

A nyerstej kivitel ezzel szemben júliusban 27, augusztusban pedig 25%-kal volt magasabb, mint 2022 azonos időszakában. Ezzel 2023 első nyolc hónapjának nyerstej kivitele 8%-kal meghaladja az előző évit. A nyerstej kiviteli arány 10,6%-os.

A kiviteli ár novemberben megkezdődött csökkenő trendje 2023 februárjában a felvásárlási árnál is megjelent.

A felvásárlási ár azóta is tartó csökkenése mellett a kiviteli ár május óta folyamatosan emelkedik, miáltal a két ár közötti, tavasszal még 40%-os különbség eltűnt és augusztusban a kiviteli ár már több mint 3%-kal meghaladta a felvásárlási árat.

A felvásárlás és a kivitel alakulása (tonna, Ft/kg; AKI)

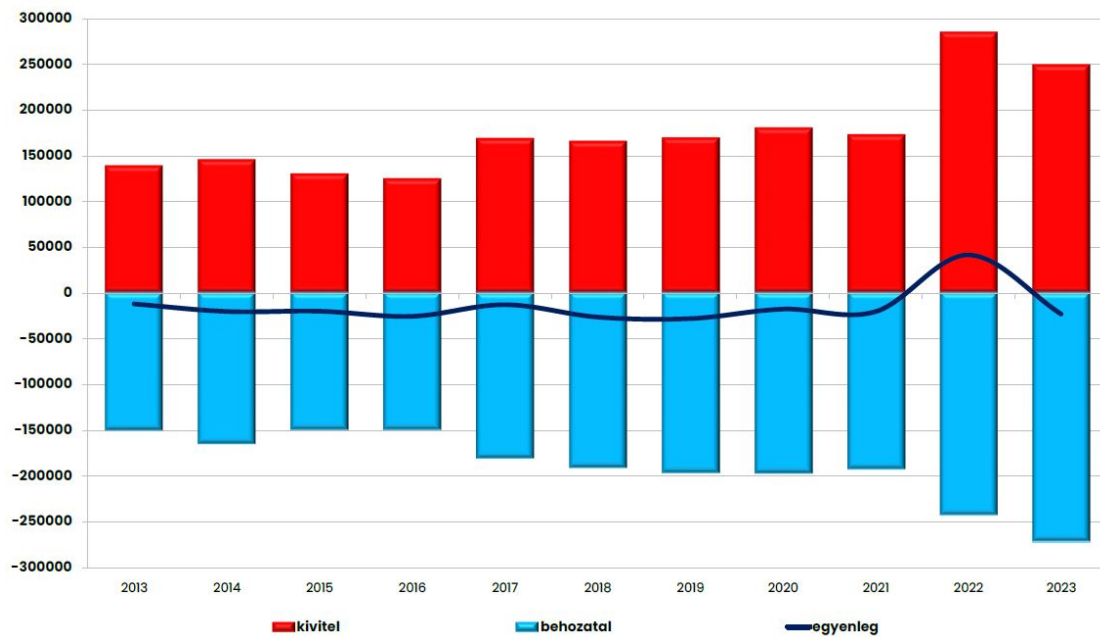

KERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében exportunk 2023 első félévében az előző évi emelkedés után 13%-kal csökkent euróban kifejezve, míg az import 12%-kal tovább növekedett 2022. évhez mérten.

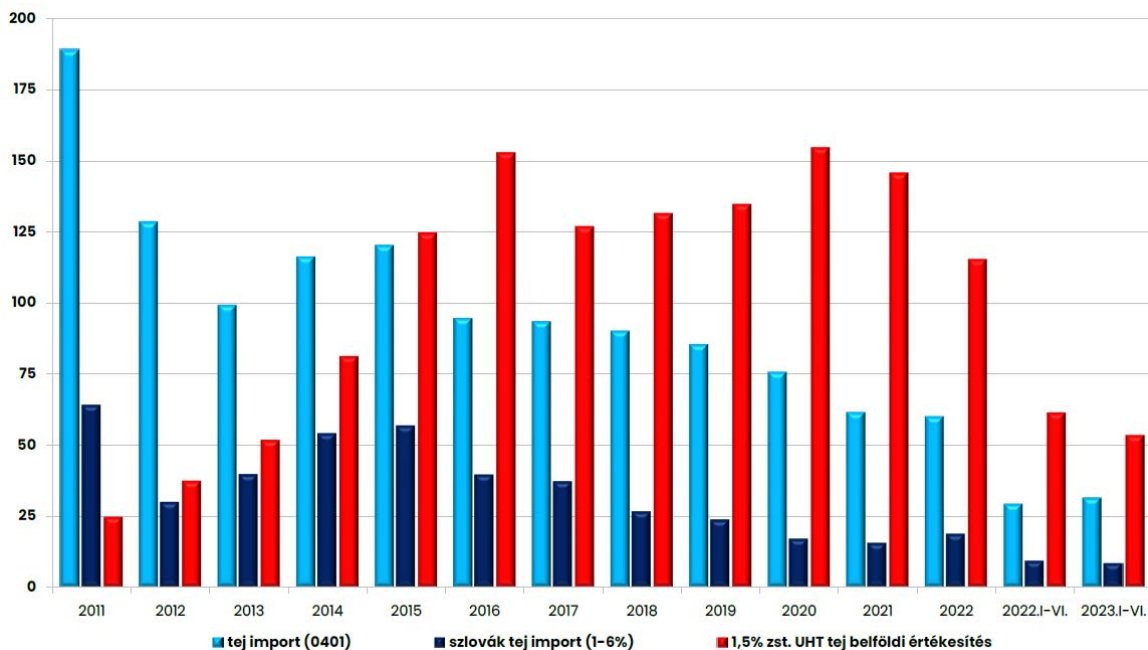
Külkereskedelmi egyenlegünk pozitív eredménye ezzel eltűnt, 2023 első hat hónapjában már 9%-kal nagyobb értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került.

Tej és tejtermékek külkereskedelme I–VI. hó (ezer euró, KSH)

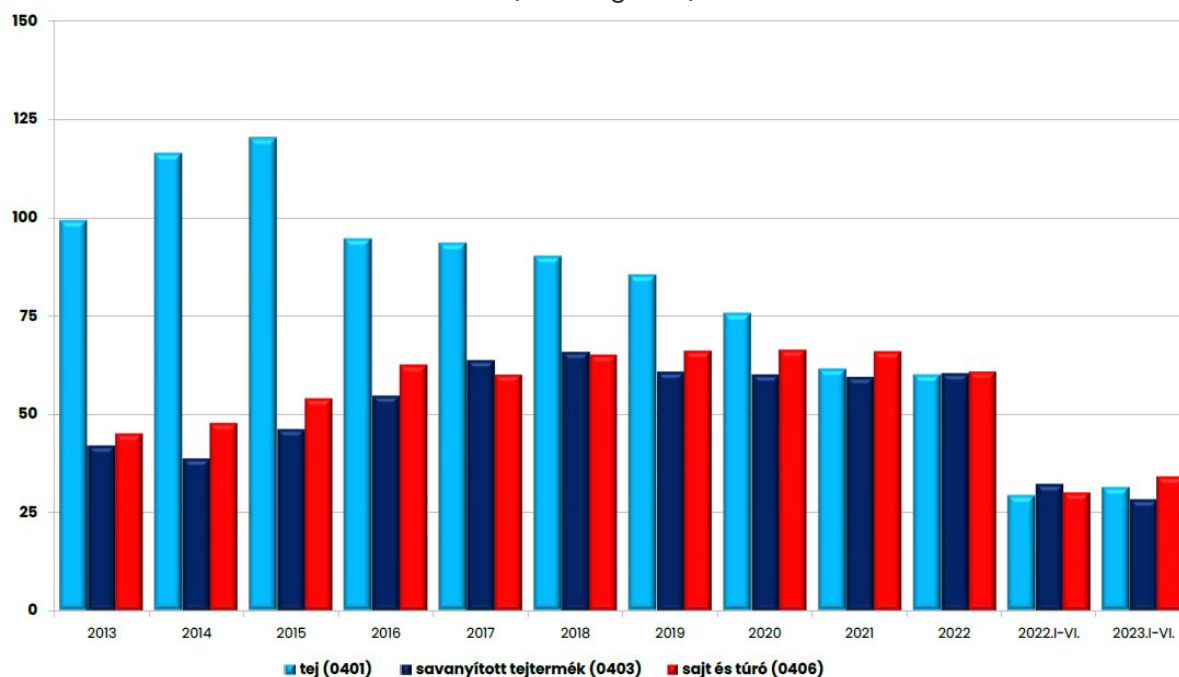
A hazai folyadéktej fogyasztást vizsgálva 2023 első hat hónapjában a fogyasztás szempontjából a korábbiakban nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítése 13%-kal volt kevesebb, mint előző évben. A visszaesés a 2022-ben a 2,8%-os UHT tejure bevezetett hatósági árral magyarázható, amely kategória belföldi értékesítése 28%-kal emelkedett 2023/2022 viszonylatában. Mindemellett 7%-os növekedés tapasztalható 2022. évhez viszonyítva a folyadéktej (nyers és fogyasztói) importjában is, míg a hazai tej piacon leginkább jellemző szlovák tej behozatala 9%-kal visszaesett.

Tej import és a belföldi értékesítés (ezer tonna, millió liter; KSH, AKI)

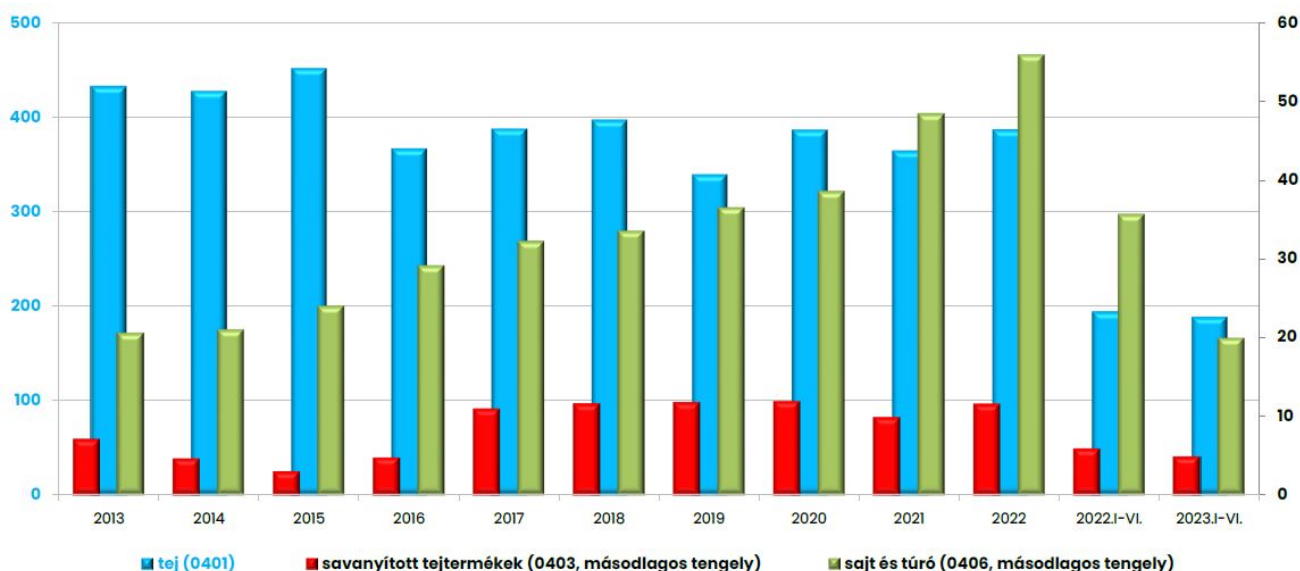
A főbb tejtermékek közül a korábban az import vonatkozásában első helyezett nyers, illetve fogyasztói tej behozatalának elmúlt évben tapasztalt csökkenése megállt, 2023 első félévének adatai alapján 7%-kal több mennyiség érkezett hazánkba 2023/2022 viszonylatában. Ugyanezen időszakban a magasabb feldolgozottságú termékeknél átrendeződés történt: a savanyított tejtermékek esetében 12%-kal csökkent, míg a sajt és túró kategóriában 13%-kal nőtt az import mennyisége előző évhez mérten.

Tejtermékek behozatala
(millió kg, KSH)

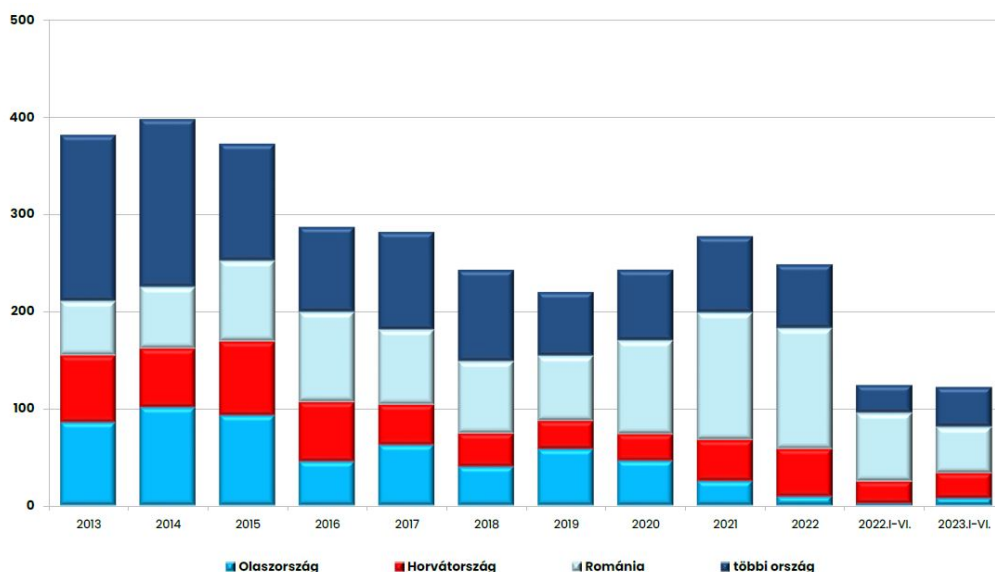
Az export struktúránkat az elmúlt évben jellemző, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele irányába történő pozitív irányú elmozdulás 2023 első hat hónapjának adatai alapján megtorpant. Habár a nyers- és fogyasztói tejexport mennyisége 3%-kal csökkent 2023/2022 viszonylatában, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele nagyobb mértékben csökkent: az egy évvel korábbi mennyiségekhez képest a sajt és túró exportja 44, a savanyított tejtermékeké pedig 17%-kal lett kevesebb.

Tejtermékek kivitele
(millió kg, KSH)

Nyerstej kivitelünk összességében 2%-kal csökkent 2023 első félévében előző évhez viszonyítottn. A korábban jelentős célországoknak számító, de az elmúlt évben a teljes exportnak mindösszesen 4%-át kitevő olasz kivitel növekedésnek indult: az előző év azonos időszakában kivitt mennyiségnek háromszorosa került kiszállításra. Tovább nőtt (+13%) az elmúlt évben megerősödött horvátországi kivitel, míg 32%-kal esett vissza a Romániába irányuló export mennyisége. Mindeközben a többi célország (Bulgária, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia) felé irányuló nyerstej szállítás nagyobb mértékben, 43%-kal emelkedett. A romániai kivitel részaránya az összes exportból továbbra is a legmagasabb, 58%, míg a horvát kivitelé 32, az olasz exporté pedig közel 10%-ra emelkedett.

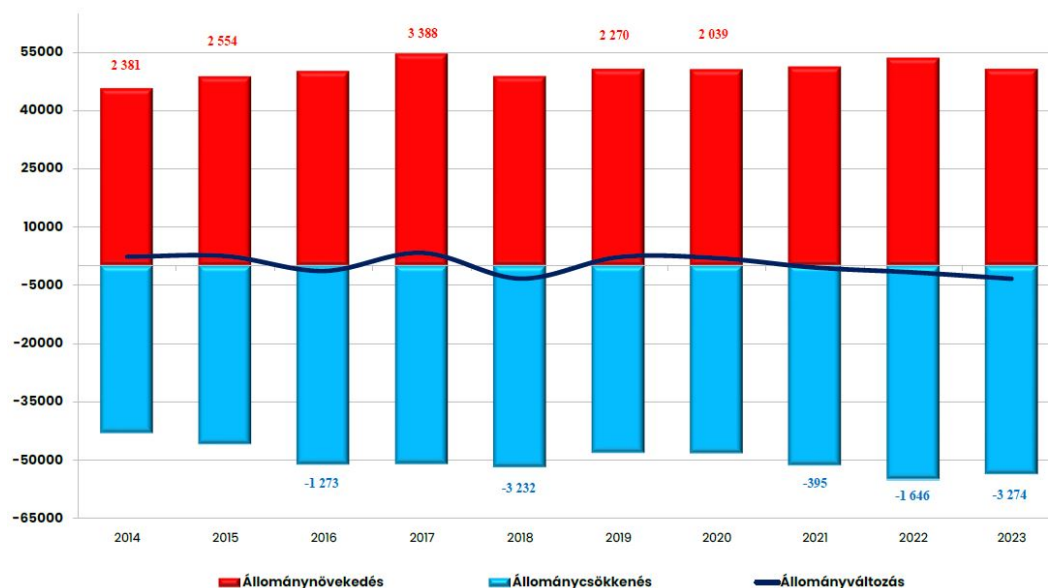
Nyerstej kivitelünk iránya
(ezer tonna, KSH)

TERMELÉSI ALAPOK

A tehénállomány 2022-ről 2023-ra 2%-ot csökkent, amely tendencia 2023 első nyolc hónapjában is folytatódott. Habár a tehénkivonások száma csökkent (-2,3%), jelentősen mérséklődött az üszővásárlások (-41,2%), valamint kis mértékben az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások (-1,9%) száma is. Mindez az állomány 1,9%-os csökkenését eredményezte 2023/2022. viszonylatában.

Állományváltozás I-VIII. hó
(egyed, ÁT Kft.)

EU TEJPIACI HELYZET

Termelés

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU tejfelvásárlása 2023 júliusában tovább emelkedett, az első hét hónap tekintetében ezzel összességében 0,8%-os az emelkedés 2023/2022 viszonylatában. Erősödött a felvásárlás a január-júliusi időszakban a legnagyobb tejtermelő országban, Németországban (+2,6%), valamint Hollandiában (+2,9%) és Lengyelországban (+1,5%) is. Júliusban összesen 16 tagállamban emelkedett a felvásárlás, legnagyobb mértékben Észtországban (+8,8%), Cipruson (+8,7%) és Romániában (+8,1%). Számottevő a termelés csökkenése Horvátországban (-8,8%) és Görögországban (-5,7%). Franciaországban a tejtermelés júliusban 2,6, az első hét hónap vonatkozásában pedig 2,3%-kal csökkent előző évhez képest.

A főbb tejtermékek közül 2023 első hét hónapjában egyedül a sovány tejpor (-2,3%) előállítás csökkenett előző év azonos időszakához képest, míg a fogyasztói tej (+0,6%), a savanyított tejtermékek (+0,9%), a sajt (+1,4%), a teljes tejpor (+1,6%), a vaj (+1,9%), a tejszín (+2,9%) és a sűrített tej (+6,3%) termelése emelkedett.

Árak

Az EU 2023. júliusi súlyozott nyerstej átlagára az előző havi árhoz képest 1,3%-ot mérséklődve 43,74 eurocent/kg-ra csökkent, amely ár 14,4%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbi árnál. A tagállami becslések szerint 2023 augusztusában a tejár tovább csökkenve (-0,4%) a 43,58 eurocent/kg szintet éri el.

Az organikus tehéntej átlagára (19 tagállam jelentése alapján) 2023 júliusában a legmagasabb Cipruson (106,4 ec/kg), Spanyolországban (61,7 ec/kg) és Bulgáriában (61,2 ec/kg), míg a legalacsonyabb Litvániában (39,1 ec/kg), Svédországban (40,2 ec/kg) és Észtországban (40,5 ec/kg). Mindösszesen egy tagállam van (Románia), ahol az organikus nyerstej ára alacsonyabb az átlag nyerstej árnál.

A főbb tejtermékek közül – a 2023. szeptember 20-i adatok szerint – az előző egy hónap során egyedül a sovány tejpor ára (0,6%-kal 228 EUR/100kg-ra) emelkedett, miközben csökkent a

teljes tejpor (0,7%-kal 328 EUR/100kg-ra), a vaj (0,6%-kal 441 EUR/100kg-ra) és a cheddar sajt (0,1%-kal 357 EUR/100kg-ra) ára.

A világpiacon – a 2023. szeptember 17-i adatok alapján – a tejtermék árak Óceániában a vaj (+0,8%) kivételével csökkentek, míg az USA-ban a cheddar (-3,7%) kivételével emelkedtek a megelőző két hét alatt. A legnagyobb változás a sovány tejpor óceániai árban volt, amely 4,7%-kal esett vissza két hét alatt. A vajnál, a sovány és a teljes tejpornál Óceánia, a cheddarnál pedig az EU a legversenyképesebb exportőr.

Külkereskedelem

Az EU-27 exportja (az UK exportot is beleszámítva) 2023 első félévében a sovány tejpor (+25%), a teljes tejpor (+12%), a vaj (+9) és a sajtok (+2%) esetében is emelkedett. Az EU vaj exportja a fő célországok közül az USA (+18%) és Kína (+13%) irányába nőtt, az Egyesült Királyság (-20%) felé azonban csökkent. Emelkedett a sajt export UK (+3%) felé, de csökkent az USA (-9%) és Japán (-8%) irányába. A sovány tejpor export nőtt Algéria (+122%) és Kína (+16%) felé, de Indonézia (-55%) irányába visszaesett. A teljes tejpor export Omán (-18%) és Kína (-31%) irányába csökkent, míg UK felé emelkedett.

Világpiac

Új-Zéland tejtermelése 2023 júliusában (a 2023/24-es szezon második hónapjában) 0,7%-kal csökkent, míg a teljes termelési szezon (2023. június – 2023. július) tekintetében 1,1%-os a csökkenés a 2022/23-as szezonhoz mérten. A tej ára 2023 júliusában 28,9 eurocent/kg-ra süllyedt. Ausztrália 2023. júliusi tejtermelése (a 2023/24-es szezon első hónapjában) gyakorlatilag megegyezik (+0,1%) az előző évi termeléssel.

Az Egyesült Királyság tejtermelése 2023 júliusában 1%-kal meghaladta az előző évi mennyiséget, ezzel az első hét hónap tekintetében 0,9%-os a növekedés.

Az USA tejtermelése 2023 júliusában 0,7%-kal csökkent, az első hét hónap vonatkozásában ugyanakkor 0,5%-kal emelkedett. A nyerstej ára júliusban 32,1 eurocent/kg-ra süllyedt.

(Forrás: Milk Market Observatory)

BREXIT – HATÁR- ÉS VÁMELENŐRZÉSEK

Az Egyesült Királyság Európai Unióból való kilépése következményeként a határ- és vámellenőrzések kiemelt szerepet kaptak a tárgyalások során. A felek között létrejött Kereskedelmi és Együttműködési Megállapodás 2021. május 1-jei teljeskörű hatályba lépését követően ugyanakkor a határ- és vámellenőrzéseire vonatkozó intézkedések többszöri halasztást követően ezúttal ismételt elhalasztásra kerültek.

A jelenlegi halasztás mögött a brit kormány új, fokozatosan megvalósuló határ- és vámellenőrzési rendszer működési modellje áll, amely a „2025 Border Strategy” kormányzati stratégiai terv részét képezi. A modell elegendő időt kíván hagyni a vállalkozások felkészülésére, az ellátási láncok alkalmazkodására, és az infrastruktúrák kiépítésére, emellett pedig a kötelező fizikai ellenőrzéseket is minimálisra csökkentenék a határállomásokon az ún. „megbízható kereskedő” státusz bevezetésével.

A hivatalos határ- és vámellenőrzés által érintett intézkedések és szabályozások:

- Nem lépnek életbe sem a 2023. október 31-től, sem a 2024. január 31-től tervezett intézkedések, ezek időpontja 2024. január 31-re, illetve 2024. április végére módosul.

- A 2024. október végére megjelölt harmadik szakasz bevezetési időpontja egyelőre nem változik.
- január 31-től kötelezővé válik az egészségügyi export bizonyítványok megléte közepes kockázatú állati eredetű termékek, növények és növényi eredetű termékek, valamint magas kockázatú besorolás alá eső élelmiszerek és nem állati eredetű takarmányok esetében. Megszűnik, illetve kivezetésre kerül az előjelentési kötelezettség az EU-ból érkező alacsony kockázatú kategóriába tartozó növények és növényi termékek esetében.
- április végétől vezetik be a fizikai ellenőrzéseket a határállomásokon, melyek dokumentumokra és kockázati besorolás alapján a közepes kockázatú állati eredetű termékek, növények és növényi eredetű termékek, valamint magas kockázatú besorolás alá eső élelmiszerek és nem állati eredetű takarmányok szállítmányaira terjednek ki.
- október 31-től lép életbe a biztonsági és védelmi nyilatkozatok követelménye, valamint elindul a teljes export-import folyamatot könnyítő ún. „UK Single Trade Window” egyablakos ügyintézési rendszer.

(Forrás: NAK)

HAZAI TERMÉKEK ERŐSÍTÉSE

Augusztus közepén a NAK egyeztető megbeszélést szervezett az AM, a GVH, a kiskereskedelmi láncok, a kereskedelmi érdekképviselői szervezetek, valamint a Tej Terméktanács részvételével. A megbeszélés aktualitását az adta, hogy az élelmiszer-infláció visszaszorítása érdekében hozott kormányzati intézkedések kapcsán ismét előtérbe kerültek a rövid távú gazdasági előnnyel kecsegtető olcsó import élelmiszerek. Kormányzati oldalról elhangzott, hogy a hazai vállalkozások működésének fenntartása érdekében továbbra is kiemelten fontos a hazai élelmiszerek arányának fenntartása és növelése a kiskereskedelemben. Az elmúlt években több üzletlánc is vállaltást tett a magyar termékek arányának növelésére, akár egy-egy termék kategórián belül is, az ilyen

kezdeményezések pedig most is szükségesek lennének. A kereskedelmi oldal a hazai termelés és feldolgozóipar hatékonyságának javítását nevezte meg fontos feladatként ahhoz, hogy meghatározó szereplője maradjon a hazai élelmiszerellátási-láncnak. Az árstop a kiskereskedelemben kedvezőtlen folyamatokat indított el, amelyek a kötelező készlet-tartás miatt még jobban felerősödtek. Ez a kiskereskedelmi forgalom csökkenését eredményezi rövidtávon, fellendülés esetlegesen az év végére várható. A GVH részéről az árfigyelő-rendszerrel kapcsolatos tapasztalatokról, némely esetben megtévesztő információkról és azok kiküszöböléséről hangzott el tájékoztatás, valamint ugyancsak a magyar termékek erősítésének fontossága került kiemelésre.

ISKOLATEJ PROGRAM

Az Agrárminisztérium augusztus folyamán bekérte az iskolaprogramokban, így az óvoda- és iskolatej programban érintett résztvevők (beszállítók, szakmai szervezetek, oktatási intézmények, hatóságok) tapasztalatait és javaslatait az iskolaprogramok minél problémamentesebb lebonyolítása érdekében. A témában összehívott szeptember eleji egyeztető megbeszélés során a főbb megoldandó feladatok azonosítása történt

meg, részletesen tárgyalva a közbeszerzés, az edukáció/kommunikáció, az adminisztratív terhek csökkentése, valamint az iskolaprogramokban szereplő termékek és árak témakörét. Az AM az előzetesen benyújtott, illetve a megbeszélésen elhangzott észrevételek alapján javaslati tervet készít, amelyet egyeztetésre bocsát az érintettek közt.

FELMÉRÉS – HAZAI TERMÉKEK ARÁNYA

A NÉBIH a korábbi évek gyakorlatát folytatva szeptember és december hónap között az idei évben is felméri a hazai és import termékek polcarányát a kiskereskedelmi forgalomban. Az előző évi 18 + 1 (KMÉ-s termékek) termék kategória mellé ez évben újonnan bekerült a csomagolt darált sertéshús, nem változott azonban a felmérésben résztvevő üzletek száma. Idén is a 10 legnagyobb kiskereskedelmi lánc 60 egységében

lesz személyes felmérés, amely során a NÉBIH munkatársai az előre meghatározott paramétereket rögzítik a származási hely felmérése céljából. Tekintettel arra, hogy az aktuális polckép – forgalmi adatok nélkül – nem a valós képet mutatja a hazai és import termékek kiskereskedelmi arányáról, a piaci szereplők és a hatóság között egyetértés mutatkozott a metodika felülvizsgálatára.

„MILLFOOD” XXI. TARKA FESZTIVÁL

A XXI. Tarka Fesztivál keretében augusztus hónapban Bonyhádon került megtartásra a XXV. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás című országos agrárfórum, ahol a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója „Legnagyobb kihívásaink a tejárártól a rizstejig” címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. A hazai, illetve az uniós ágazat helyzetét értékelve kitért az elmúlt időszak piaci eseményeire, azok hatásaira az árak, valamint a termelés, illetve az

értékesítés vonatkozásában mind gazdálkodói, mind feldolgozói tekintetben, továbbá a növényi alapú italok, tejhelyettesítők, tejtermék alternatívák napjainkban egyre inkább előtérbe kerülő kérdéskörére. A Gazdasági Versenyhivatal által indított gyorsított ágazati vizsgálat júniusi lezárása adott aktualitást a GVH által közzétett jelentés eredményeinek bemutatására ágazati megközelítésből.

ÉLELMISZERIPARI INNOVÁCIÓ

A Tej Terméktanács felkérést kapott a Századvég Gazdaságkutató Zrt., valamint az Agrárközgazdasági Intézet részéről is, hogy az Agrárminisztérium számára készülő stratégiai tanulmányokhoz elemzést adjon az élelmiszeripari innováció témájában. A Tej Terméktanács ügyvezető igazgatójával készített mélyinterjú,

illetve egyeztetések során megtárgyalásra kerültek a tejágazat innovációs teljesítményének erősségei és gyengeségei, a jövőbeni fejlesztési lehetőségek, a felmerülő gyakorlati problémák, továbbá az állami szerepvállalás szükségessége, formája és aktuális helyzete.

TEJTERMÉK „ALTERNATÍVÁK”

A NÉBIH útmutató-tervezetet készített a tejtermék és húskészítmény alternatívák jelölése és a helyes forgalmazói gyakorlat segítése céljából. A tervezettel kapcsolatos széleskörű, az érintett élelmiszeripari és kereskedői érdekképviseltek, szakmai szervezetek részvételével zajló egyeztetésre szeptember közepén került sor az Agrárminisztériumban.

Az útmutató-tervezet az alternatíva (pl. 'tej-alternatíva', 'sajt-alternatíva', 'hús-alternatíva') elnevezést kívánja bevezetni a növényi alapú

termékeknek a tejtermékektől, illetve húskészítményektől való megkülönböztetésére, ezt az elképzelést és így magát a teljes útmutató-tervezetet azonban egyetlen szervezet sem támogatta.

A termékcsoporthoz egyértelmű, nem félrevezető megnevezésének szükségességében valamennyi résztvevő egyetértett, amellyel kapcsolatban a minisztérium további háttérmunkákat, egyeztetéseket helyezett kilátásba.

OSZLASSUK EL AZ ÁLLATTENYÉSZTÉssel ÉS HÚSFOGYASZTÁSSAL KAPCSOLATOS TÉVHITEKET!

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Állattenyésztők Szövetsége kiemelt feladatának tekinti az állattenyésztési ágazat körüli viták kiegyensúlyozottságának megteremtését, valamint az ágazatban tevékenykedő gazdálkodók, termék-előállítók megbecsülésének helyreállítását. Ezt a célt szolgálja az a mintegy 37 epizódból álló videósorozat is, amely nemzetközi szakértőkkel készült interjúkon keresztül nyújt új perspektívát az állattenyésztés, az állattermék-előállítás, az ökológia, az etológia, valamint a táplálkozástudomány kapcsán kialakult tévhitekről. A NAK honlapján magyar felirattal elérhető videókat eddig több ezren tekintették meg.

Júliusban újabb kategóriával bővült a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) honlapján elérhető szakmai videók aloldal. A [Tények/TévHITEK – Állattenyésztés](#) alkategóriába az állattenyésztési élelmiszerláncban tevékenykedő, hasonló gondolkodású uniós partnerekből álló [European Livestock Voice](#), azaz az Európai Állattenyésztés Hangja elnevezésű csoport által megjelentetett, a Dublini Nyilatkozatot aláíró 10 nemzetközi szakértővel készített, összesen 37 videóinterjú került be.

Az [Alice Stanton](#)-nal az ír Királyi Sebész-kollégium munkatársával készült interjúsorozatban olyan szenzitív kérdések kerülnek terítékre, mint a hús

táplálkozásunkban betöltött szerepe, vagy a gyermekkori húsmentes étrend kockázatai, de arra a kérdésre is választ ad a szakember, hogy valóban a vörös hús okozható-e a rák, az elhízás, valamint a szív- és érrendszeri betegségek kialakulásáért.

[Frederic Leroy](#), a brüsszeli Vrije Egyetem professzora az úgynevezett Dublini Nyilatkozat részleteibe avatja be a nézőket, emellett beszél arról is, hogy kik táplálják a húsellenes narratívát, illetve, hogy miért fontos a különböző társadalom- és humán tudományok szakértőinek bevonása a húsról szóló vitába?

[Diana Rodgers](#) táplálkozásszakértő, a Global Food Justice Alliance és a Sustainable Dish munkatársa a vele készült interjúsorozatban többek között rámutat arra, hogy az állattenyésztés milyen szerepet tölt be a vidéki társadalom életében, milyen környezeti előnyökkel jár, illetve felvázolja azt is, hogy milyen lenne a világ állattenyésztés nélkül.

[Theo De Jager](#), a Gazdálkodók Világszervezetének (WFO) korábbi elnöke a videósorozatban választ ad arra a kérdésre, hogy milyen paradoxonokat rejtenek magukban az uniós stratégiák és szakpolitikai anyagok, illetve, hogy hogyan segíthet Afrikának fenntarthatóbban gazdálkodni az EU.

[Pablo Manzano](#), a Baszk Éghajlatváltozási Központ és a Helsinki Egyetem munkatársa az állattenyésztésnek a klímaváltozásra gyakorolt hatásait elemzi, de rámutat arra is, hogy milyen veszélyeket hordoznak magukban a közvélemény által képviselt leegyszerűsítő megközelítések.

[John Gilliland](#), a belfasti Queen's Egyetem munkatársa – aki egyben a Devenish Nutrition Ltd. igazgatója is – a vele készült interjú-sorozatban többek között a biológiai sokféleség, a talajegészség fontosságáról beszél és rámutat arra is, hogy miért fontos, hogy javuljon az állattenyésztési ágazat kommunikációja és hogy párbeszéd folyjon a lakossággal a mezőgazdasággal kapcsolatos aggodalmaikról.

[Candace Croney](#), az egyesült államokbeli Purdue Egyetem munkatársa által felvetett témák között szerepel a húsfogyasztás morális megítélése, a növényi eredetű élelmiszerek tápértéke, de az interjúban kitér arra is, hogy miért káros, ha az állatokat emberi tulajdonságokkal ruházzuk fel.

[Max Makuvis](#), a zimbabwei E-Livestock Global szervezet munkatársa a vele készült interjúsorozatban az Afrikai kontinensre kalauzolja el az érdeklődőket. A szakember bemutatja, hogy az állattenyésztés hogyan támogatja a fiatalok társadalmi-gazdasági szerepvállalásának erősítését és a nők emancipációját Afrikában; milyen az állatok gazdasági értéke, illetve hogyan lehet fenntartható gazdálkodást folytatni a kontinensen.

[Wilhelm Windisch](#), a Müncheni Műszaki Egyetem munkatársa többek közt elmagyarázza, hogy az állattenyésztés miképp teremt a fogyasztó, az állattartó, a mezőgazdaság és más iparágak számára is előnyös helyzetet. Továbbá felhívja a figyelmet arra, hogy milyen fontos szerepet töltenek be a gazdálkodók az EU Termelőtől a fogyasztóig stratégiájának megfelelő végrehajtásába.

A [Neil Mann](#)-nal, a Melbourne-i Egyetem munkatársával készült interjúsorozatban szóba kerül a hús emberi evolúcióban betöltött szerepe, a szélsőséges étrendek, a radikális diéták alkalmazása során fellépő egészségügyi kockázatok, illetve az állati eredetű élelmiszerek növényi alapú alternatívákkal való helyettesítésével kapcsolatos problémák.

A nemzetközi szakértőkkel készült – magyar nyelvű felirattal ellátott – valamennyi interjú elérhető a [Tények/Tévhitek – Állattenyésztés videó alkategóriában](#) a NAK honlapján.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Állattenyésztők Szövetsége kiemelt feladatának tekinti az állattenyésztési ágazat körüli viták kiegyensúlyozottságának megteremtését, valamint az ágazatban tevékenykedő gazdálkodók, termék-előállítók megbecsülésének helyreállítását. Ezen célok megvalósításához hatékony kommunikációs eszköznek bizonyul a 2019-ben alakult Európai Állattenyésztés Hangja szervezet által indított kampány anyagainak a különböző szakmai rendezvényeken történő bemutatása, valamint a Tények/Tévhitek – Állattenyésztés videó alkategóriába feltöltött, nemzetközileg elismert szakértőkkel készült, magyar nyelvű feliratozással ellátott videóinterjúk közzététele.

Szervezetünk által a témában indított kommunikációs kampány jelentősége és szükségessége megkérdőjelezhetetlen, melyet a szakmai rendezvényekre történő kitelepüléseinkkor tapasztalt magas látogatószám, a pozitív visszajelzések, valamint a web-es felületeinken közzétett szakmai tartalmak esetében elért letöltési és megtekintési számok is alátámasztanak.

Kommunikációs kampányunk ezzel nem ért véget, továbbra is arra törekszünk, hogy hozzájáruljunk nem csak a hazai, hanem az európai állattenyésztési ágazat, a több millió európai gazdálkodó munkájának elismeréséhez, az állati eredetű termékek kiegyensúlyozott táplálkozásban betöltött szerepének hangsúlyozásához, a tudatosság növeléséhez, a fogyasztók és politikai döntéshozók korrekt tájékoztatásához.

Reményeink szerint a folyamatosan bővülő, gondolatébresztő, tudományos tényeken alapuló szakmai tartalmaink által lehetőséget tudunk teremteni a témában érintett, sok esetben eltérő nézeteket valló szereplők közötti egészséges párbeszéd kialakításához, továbbá, hogy újabb perspektívákat tudunk felkínálni az állattenyésztési ágazat és az állati eredetű termékek kapcsán folyamatban lévő vitákhoz.

Forrás: NAK/MÁSZ

A Tej Terméktanács havi rendszerességgel összeállított Jogszabályfigyelője ad tájékoztatást a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályokról és közleményekről, továbbá rendszeres része a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2023. július–augusztus fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

347/2023. (VII. 27.) Korm. rendelet veszélyhelyzeti kormányrendeletek módosításáról

A hatósági ár rendszere 2023. augusztus elsejével kivezetésre került. Ezzel összhangban a 162/2023. (V. 5.) Korm. rendelet módosításaival meghatározásra kerültek a hatósági árral érintett termékek kötelező akciózásának rendelkezései. Kiegészítésre került továbbá a kereskedő helyszíni tájékoztatási kötelezettsége az ellenőrzés során, illetve a bírság meghatározása is pontosításra került.

A 279/2023. (VI. 29.) Korm. rendelet módosításával – 2023. június 1. helyett – a 2023. június 31. napján forgalmazott termékek tekintendők a további forgalmazás alapjának.

18/2023. (VII. 31.) MK rendelet a háborús élelmiszerár-infláció csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 162/2023. (V. 5.) Korm. rendelet végrehajtásáról szóló 12/2023. (V. 19.) MK rendelet módosításáról

A kötelező akciózás mértékének 10-ről 15%-ra emelésével, illetve a korábban hatósági árstopppal érintett termékeknek az akciózás alá bevonásával a kötelezően kihelyezendő kereskedői tájékoztató a rendelet melléklete szerint került módosításra.

1384/2023. (VIII. 30.) Korm. határozat az agrárhitelezés kapcsán szükséges intézkedésekről

A Kormány az Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel kamattámogatása mértékének megemeléséről döntött, az emelt mértékű kamattámogatást a legfeljebb 100 millió forint hitelkerettel rendelkező agrárvállalkozások vehetik igénybe a 39/2011. (V. 18.) VM rendelet vonatkozó módosításának hatálybalépésétől számított 9 hónapon belül megkötött hitelszerződéshez.

52/2023. (IX. 12.) AM rendelet a 2022. évi egységes területalapú támogatás, valamint az egyéb közvetlen támogatások összegeinek megállapításáról szóló 33/2022. (X. 14.) AM rendelet módosításáról

Meghirdetésre kerül az átmeneti nemzeti tejtámogatás, amely alapján összesen legfeljebb 9.078.503.480 forint, történelmi bázis jogosultságokként legfeljebb 5,00 forint támogatás vehető igénybe.

KÖZLEMÉNYEK

45/2023. (VIII. 03.) számú Kincstár Közlemény az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló 148/2007. (XII. 8.) FVM rendelet szerinti támogatások igényléséhez rendszeresített nyomtatványokról

Támogatott állat-egészségügyi szolgáltatást kizárólag a telephely szerint illetékes élelmiszerláncbiztonsági és állat-egészségügyi hatáskörében eljáró járási hivatal jóváhagyásával rendelkező, mikro-, kis- és középvállalkozásnak minősülő állattartó vehet igénybe.

A közlemény tartalmazza a KKV minősítés bejelentésének és módosításának rövid összefoglalóját, valamint a támogatási kérelem benyújtásával kapcsolatos információkat, formanyomtatványokat.

Az élelmiszer-vállalkozásokat is érinti az új kiberbiztonsági törvény

Az idén májusban megjelent új kiberbiztonsági törvény a tanúsítás hazai keretrendszerét alakítja ki, hatálya az olyan nyereségérdekelte, illetve nonprofit köz- vagy magánvállalkozásokra is vonatkozik, amelyek tevékenységükkel az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának vagy forgalmazásának bármelyik szakaszában részt vesznek. Az előírások nem érintik a mikro- és kisvállalkozásokat, azaz azokat az élelmiszer-vállalkozásokat, amelyek esetében a foglalkoztatotti létszám nem éri el az 50 főt, illetve az éves nettó árbevétele vagy mérlegfőösszege 10 millió eurónak megfelelő forintösszeznél kevesebb.

A terület felügyeletét a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) látja el. Fontos, hogy azoknak a szervezeteknek, akik 2024.01.01. előtt kezdik meg a működésüket, legkésőbb 2024.06.30-ig nyilvántartásba kell vetetniük magukat az SZTFH-nál, valamint lényeges követelmény az is, hogy az ő esetünkben az első kiberbiztonsági auditot 2025.12.31-ig el kell végezni.

Amennyiben egy szervezet nem a kiberbiztonsági követelményeknek megfelelően végzi a tevékenységét, úgy az SZTFH jogosult az érintett szervezetet a biztonsági követelmények teljesülését közvetlenül veszélyeztető tevékenységtől eltávolítani, továbbá 50 ezer és 50 millió forint közötti bírság megfizetésére kötelezni.

EU JOGSZABÁLYOK

1448/2023/EU Bizottsági Felhatalmazáson Alapuló Rendelet az (EU) 2022/127 felhatalmazáson alapuló rendeletnek az iskolaprogram keretében teljesített előlegfizetések tekintetében történő módosításáról és az említett rendelet helyesbítéséről

Az Európai Bizottság az iskolaprogram keretében a 2023/2024-es tanévre és az azt követő tanévekre odaítélt támogatás tekintetében meghatározza az előlegfizetésre vonatkozó feltételeket.

1508/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozásokból, valamint a területalapú és állattállomány-alapú vidékfejlesztési beavatkozásokból folyósított előlegfizetések szintje kapcsán a 2023-as év tekintetében az (EU) 2021/2116 európai parlamenti és tanácsi rendelet 44. cikke (2) bekezdésének második albekezdésétől való eltérésről

Az Európai Bizottság engedélyezi a tagállamoknak, hogy a 2023-as igénylési évben a közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások esetében legfeljebb 70%, míg a területalapú és állattállomány-alapú vidékfejlesztési beavatkozások esetében legfeljebb 85% előleget folyósíthassanak.

1509/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a területalapú, illetve állattartáshoz kapcsolódó vidékfejlesztési intézkedésekből folyósított előlegfizetések szintje kapcsán a 2023-as év tekintetében az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 75. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésétől való eltérésről

Az Európai Bizottság döntése értelmében a tagállamok a 2023-as igénylési évben a területalapú, illetve állattartáshoz kapcsolódó vidékfejlesztési intézkedések esetében legfeljebb 85% előleget folyósíthatnak.

2023/C 288/05 EU Bizottsági Közlemény termékleírás nem kisebb jelentőségű módosításának jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján

A módosítás jóváhagyására irányuló kérelem a „Pecorino Crotonese” (OEM) sajt termékleírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

FÓKUSZBAN AZ AGRÁRSZEKTOR KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS FENNTARTHATÓSÁGI TUDATOSSÁGÁNAK ERŐSÍTÉSE

Zöld védjegyet szerzett a K&H Bank

A K&H több mint 30 éve stratégiai partnere az agrárszektornak, 9600 ágazati ügyféllel, az agrárszektorban 26%-os, az agrár- és élelmiszeriparban együttesen 21%-os piaci részesedése van. Mindezeknek köszönhetően közelről látja és érti az ágazat problémáit és partnerként segíti a vállalkozásokat a megoldásban. Az agrárium környezetvédelmi és fenntarthatósági tudatosságának erősítésére kiemelt figyelmet fordít a Bank, amely tevékenységét zöld védjeggyel ismerték el.

A mezőgazdaság és élelmiszer-feldolgozó ágazatok mindig is fontos szerepet töltek be a magyar gazdaságban. „A K&H hosszú távon elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, ezért különösen fontosnak tartottuk a környezetvédelmi és fenntarthatósági tudatosság erősítését az ágazatban. Ennek érdekében több platformon, különböző eszközökkel, programokkal támogatjuk és edukáljuk az ágazat szereplőit. Fontos visszajelzés számunkra, hogy ezen tevékenységünket három reklámszakmai szervezet közösen zöld védjeggyel ismerte el. A Green Pledge védjegy tanúsítja, hogy a legjobb gyakorlataink megfelelnek a reklámszakma fenntarthatósággal kapcsolatos társadalmi szemléletváltozást előtérbe helyező elveinek, mert kiemelt figyelmet fordítunk a környezetvédelemre, továbbá a green-washing, azaz megtévesztő zöld állítások elkerülésére” – **hangsúlyozta Demeter Zoltán, a K&H Agrárüzletágának vezetője.**

A 10 éve működő K&H agrár klub szakmai fórumot biztosít a hazai agrár- és élelmiszeripar vezető cégeinek, ahol az ágazat fő kérdéseit, problémáit, lehetőségeit tudják egymással és a döntéshozókkal megvitatni a szakma képviselői, ami véleményünk szerint nagyban hozzájárulhat a magyar agrárium összefogásához, fejlődéséhez. 2013 óta 58 eseményt tartottunk, amin több mint kétezren vettek részt.

A K&H zöld vetőmag kampány a klímaváltozás okozta kihívásokra hívja fel a figyelmet. Az agráriumban ennek különösen nagy jelentősége van, hiszen számottevően csökkenhet, szélsőséges esetekben akár meg is semmisülhet a termés. A programmal minden 25 millió forintnyi szerződésérték után egy 25 kg-os vetőmag-csomagot biztosítunk partnereinknek, amely kb 2 hektár bevetésére elegendő. A mézontófű és olajretek védi a termőföldet és hozzájárul a biodiverzitás fenntartásához. Eddig 23 zsák vetőmag-csomagot biztosítottunk, amely közel 1200 hektár bevetését fedezi.

A K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázat a hazai agrárképzést folytató egyetemek és főiskolák hallgatóinak szól. Célja, hogy anyagi és szakmai támogatással segítse a fenntartható, körforgásos gazdálkodás innovatív irányvonalait kutató hallgatók munkáját. Már 61 pályázó kapott összesen több mint 10 millió Ft támogatást tanulmánya, kutatómunkája folytatásához.

„A banki piac egyik legnagyobb, stabil és független szereplőjeként továbbra is aktív szerepet vállalunk a hazai gazdaság, a vállalkozások finanszírozásában, és hogy partnerként részt vegyünk az előttük álló feladatok megoldásában, kihívások megvalósításában. Kiemelten igaz ez a hazai mezőgazdasági és élelmiszeripari cégekre, akikkel a hosszú távú gondolkodás és elkötelezettség jellemzi a kapcsolatunkat. Míg sokan a fenntarthatósági elvárásokra, mint kötelezettségekre és nehézségekre tekintenek, mi lehetőségnek látjuk. Ennek megfelelően a jövőben is szakértő tanácsadóként, közösségépítő szereplőként támogatjuk az ágazat fenntartható fejlődését, amit egyfelől az eddigi programjaink folytatásával és a lehetőségeinkhez mérten bővítésével, vagy további új kezdeményezések indításával kívánjuk elérni” – mondta el Demeter Zoltán.

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

ENZIMATIKUS TAKARMÁNYOZÁSI

PROGRAM ÉS TERMÉKEK

A VITAFORT ZRT. PORTFÓLIÓJÁBAN

A genetikai előrehaladás kapcsán jelentkező teljesítménynövekedés egyre koncentráltabb, a tehenek igényeinek mind jobban megfelelő takarmányadagok megalkotását követeli meg a szakemberektől, ugyanakkor a gazdaságos termelés mellett a környezetvédelmi szempontokra is fokozottan ügyelnünk kell. A koncentráltság növelése csak a takarmányhasznosulás egyidejű javulásával eredményezhet nyereséges termelést, ami mellett, hogy segíti a genetikai potenciál által meghatározott teljesítmény elérését, akár bizonyos táplálóanyagok csökkentését is lehetővé teszi a takarmányban. Emellett, a nem hasznosuló táplálóanyagok környezetbe történő kiválasztásának mérséklésével a környezetterhelés is csökkenthető.

A takarmányhasznosulás javítása enzimatikus hatással bíró kiegészítő takarmányokkal

Az enzimatikus hatással rendelkező kiegészítő takarmányok változó mennyiségben tartalmaznak enzimeket. A különböző aktivitással rendelkező enzimek bizonyos mikroorganizmusok (gombák és baktériumok) fermentációs tevékenysége során, azok anyagcsere termékeiként jönnek létre. Az előállított fermentációs terméket változatlan formában fel lehet használni,

de tovább tisztítva a különböző aktivitással rendelkező enzimek is kinyerhetőek belőle.

A tisztítatlan enzimek (fermentációs kivonatok) hatásmechanizmusa jelentősen eltér a tisztított enzimekéétől. A tisztított enzimek az endogén enzimekhez hasonlóan segíthetik az egyes takarmánykomponensek lebomlását, ezzel elősegítve az emésztést és a felszívódást. A nem tisztított enzimek hatásmechanizmusa a bendőben működő endogén enzimekkel fennálló szinergizmuson alapul. Az egyik legvalószínűbb hipotézis az, hogy a tisztítatlan formában bejuttatott enzimek javítják a bendőmikrobák (pl. a cellulózbontó baktériumok) kapcsolódását szubsztrátjaikhoz és ezzel növelik kolonizációs képességüket. Az adagban lévő tápanyagok (cukrok, aminosavak stb.) ezért gyorsabban és nagyobb mennyiségben szabadulnak fel, ami serkenti a bendő mikroflóráját. Ha a baktériumok száma megnő, akkor több enzim termelődik a bendőben és ezáltal javul a tehenek által elfogyasztott takarmány szárazanyagának emészthetősége (Newbold, 1995).

A tisztított enzimek és a fermentációs kivonatok közötti legfontosabb különbségeket az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Tulajdonságok	Tisztított enzimek	Fermentációs kivonatok
Enzimek	Deklarált aktivitás, 1-2 enzim (amiláz, proteáz, celluláz, xilanáz, glükánáz, stb.), kevés mellék aktivitással.	Sok enzim, kombinált aktivitás sok mellék aktivitással (szélesebb hatásspektrum).
Aktivitás	Meghatározott aktivitás: units/g (mennyi enzim található 1 g termékben, ami 1 μ mol glükóz felszabadítására képes 1 perc alatt.	Gyakorlati tapasztalatokon nyugvó mátrix értékek.
Mennyiség	Kevés enzim, relatíve nagy mennyiségben.	Sok enzim, relatíve kis mennyiségben.
Stabilitás	Érzékenyebbek a bendőben lévő körülményekre (pH, hőmérséklet, enzimek, stb.) (Beuchemin és mtsai, 2003; Vicini és mtsai, 2003).	A bendőfolyadékhoz sokkal inkább hasonló összetétel.
Összetétel	Szinte kizárólag enzim vagy enzimek.	Az enzimek mellett egyéb fermentációs termékek: aminosavak, nukleinsavak, vitaminok, stb. („élesztő-effektus”).

Eazystim a Vitafort Zrt. enzimatikus takarmányozási programjában

A Vitafort Zrt enzimatikus takarmányozási programjának meghatározó eleme, az Eazystim (Gyártó: JEFO Nutrition Inc., Kanada, Magyarországi forgalmazó: Adexgo Kft) három mikroorganizmus (Aspergillus oryzae, Trichoderma viride, Bacillus subtilis) fermentációs kivonattal tartalmazza, amelyek a bendő mikroflórájával kialakított szinergizmusuknak köszönhetően növelik a takarmányokban található keményítő, fehérje és rost lebonthatóságát, illetve emészthetőségét.

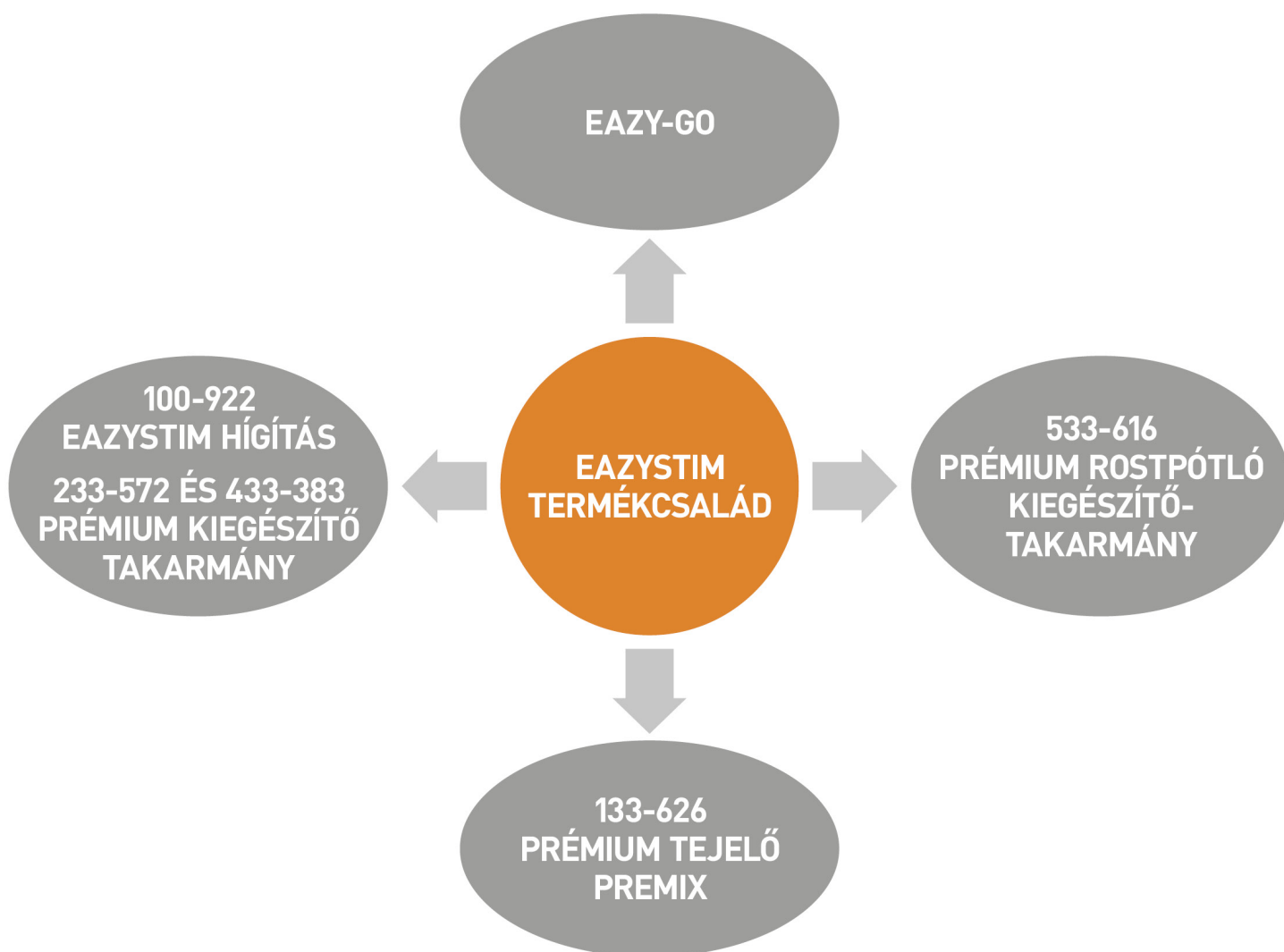
• Az Eazystim-ben található enzimtípusok és azok aktivitása:

- α -amiláz típusú aktivitás (Aspergillus oryzae)
- proteáz típusú aktivitás (Bacillus subtilis)
- celluláz típusú aktivitás (Trichoderma viride)

• Az Eazystim etetésével szerzett tapasztalatok tejelő és húshasznú állományokban:

- Javul a tejtermelés
- Nő a tejjel megtermelt fehérje, illetve zsír mennyisége
- Csökken a tej szomatikus sejtszáma
- Nyári hőstressz esetén lassabb és kisebb mértékű a tejtermelés csökkenés
- Nő a napi testtömeg gyarapodás
- Javul a fajlagos takarmányértékesítés
- Csökken a hizlalási idő
- Javul a színhús kihozatal és ezáltal a vágóállatok minősítése

A Vitafort Zrt. Eazystim termékcsaládját széles körben sikerrel alkalmazzuk partnereinknél.

Az Eazystimet tartalmazó termékek alkalmazásának előnye, hogy javítják a táplálóanyagok hasznosulását, meghatározott keretek között lehetőséget adnak a napi takarmányadag (TMR) abrak részarányának csökkentésére, ezen kívül a korszerű, robotizált fejésrendszerekben használt takarmányadagokra (PMR) is könnyen adaptálhatóak.

Czakó Péter
szarvasmarha szakspecialista
Vitafort Zrt.

